

Predikan för femte söndagen i fastan, årgång C

Av Johannes-Maria Störksen, karmelit

I evangelietexten idag går Jesus längre än vad man den gången kunde tro var möjligt: han förlåter en kvinna som ertappats med äktenskapsbrott.

I denna kvinna kan vi känna igen Israel, som profeterna många gånger anklagade för att ha gjort sig skyldig till äktenskapsbrott när folket vände sig bort från Herren deras Gud och tillbad avgudarna¹. Men Gud har gång på gång förlåtit sitt otrogna folk, det utvalda folket som är hans brud. Och igen och igen har han sagt till henne: *"Synda inte mer."*

Om denna kvinna symboliserar Israel, Herrens brud, symboliserar hon också Kyrkan, alltså oss alla. Och då kan vi läsa berättelsen som en demonstration av Guds gränslösa barmhärtighet mot oss och hans totala förlåtelse av alla våra synder. Och som ett tecken på att vi kan börja på en ny väg, ett nytt liv.

Genom profeten Jesaja säger Gud: *"Men glöm det som förut var, tänk inte på det förgångna. Nu gör jag något nytt. Det spirar redan, märker ni det inte? Jag gör en väg genom öknen, stigar i ödemarken."* Med tanke på dagens evangelietext kunde han ha sagt: "Jag sätter ett streck över din synd, jag har redan glömt den. Jag gör en väg genom syndens öken. Nu spirar det nya livet i dig, ty jag ger dig av det vattnet som *"jag frambringar i öknen"*, det vattnet som jag ger mitt folk att dricka, *"det folk som jag har skapat åt mig"*. Nu kan du gå en ny väg."

Och efter psalmisten som har sagt: *"När Herren vände Sions öde, då var allt som om vi drömde: vi skrattade, vi sjöng av glädje, och jublet steg från våra läppar,"* då kan vi säga: Ja, vi kan sannerligen jubla och vara glada när Herren drar oss ut ur syndens nät och vänder vårt öde. Då kan man säga bland folken att *"Herren gjorde stora ting med oss!"*

Dessa gammaltestamentliga texter förbereder dagens undervisning, som Jesus ger när han sitter i templet. När de skriftlärdar och fariseerna kommer med *"kvinnan som hade ertappats med äktenskapsbrott"*, placerar de henne framför honom, mitt ibland *"allt folket (som) samlades kring honom"*. Tidigare har Jesus undervisat lärjungarna om hans fullbordande av lagen, om utvecklingen från Mose lag till hans egen sanning och nåd:

---

¹ Jfr. t.ex. Jer 3:8.

"Ni har hört att det blev sagt: Du skall inte begå äktenskapsbrott. Men jag säger er: den som ser på en kvinna med åtrå har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap"². Och nu påminner judarna honom om Mose lag och tillfogar: "Vad säger du?"

De skriftlärda och fariseerna frågar, men Jesus säger ingenting. Han låter sig inte pressas till att gå in i en dialog med judarna på det sättet. I stället böjer han sig och börjar skriva på marken. Det är sannolikt att det förbryllar och förvirrar åhörarna. Kanske är det hans sätt att säga till dem: "Tänk en gång till på vad som står i Skriften. Tror ni att ni verkligen har förstått det som Mose har sagt?" Eller kanske är det, när han ser ned, i motsats till alla de som står runt henne och genomborrar henne med sina blickar, ett svar på kvinnans tysta bön till honom: "Vänd bort ditt ansikte från min synd, och utplåna alla mina skulder."

På motsvarande sätt som profeterna på den gamla tiden, utför Kristus här en symbolisk handling för att meddela sitt budskap. Han undervisar oss genom sina rörelser. Två gånger böjer han sig ned, två gånger reser han sig upp, säger evangelisten. Jesus visar oss att han, Ordet från Gud i himlen, böjer sig ned mot jorden när han blir människa. Vi vet, men det visste inte åhörarna den gången, att han böjer sig så långt ner att han dör på korset och vistas i dödsriket. Innan han reser sig upp. Och när han i denna uppåtgående rörelse stiger helt upp till himlen och vänder tillbaka till sin Fader, visar han oss vägen till honom och till det eviga livet. Att han visar vägen från döden till livet, det bekräftar han när de ord han slutligen säger får som konsekvens att kvinnan som har syndat går från döden till livet.

Kristi symboliska handling sker innanför ramen av en annan symbolisk handling, som initieras av de skriftlärda och fariseerna: de placerar en kvinna framför Jesus, han som sitter mitt bland allt folket. Detta är som en spegelbild av episoden då Kristus placerade ett barn mitt bland sina lärjungar och sade: "Och den som i mitt namn tar emot ett sådant barn, tar emot mig."³ Men nu är rollerna ombytta: judarna placerar kvinnan framför Jesus i ett försök att lura honom i en snara, så att de kan anklaga honom. Men Jesus tar emot henne, i barmhärtighetens namn. Det är ju för henne, och för alla oss som syndar, han har kommit: "Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga till omvändelse, utan syndare."

När Jesus svarar de skriftlärda och fariseerna, är det inte med en anklagelse. Han uppmanar var och en att se in i sitt eget hjärta. Genom sina ord till åklagarna - "Den av er som är fri från synd skall kasta första stenen på henne" - visar Jesus att Lagen inte fungerar som en lista över alla förbud, utan som ett medel som avslöjar hjärtats inre. Jesus uppmanar de lagkunniga att gå in i sig själva.

---

² Matt 5:27-28.

³ Mat 18:5.

Det gör de, och besinnar sig. De drar sig undan. De äldsta först, de som har mest klokhet och erfarenhet, de som antagligen har syndat mest. Kristi nåd, orden från honom som är utan skuld, har redan rört vid deras hjärta och samvete. *"Jag dömer ingen"*⁴, säger Jesus till fariseerna omedelbart efter denna episod. Han dömer heller inte fariseerna.

Om vi själva, kära bröder och systrar, besinnar oss och granskar vårt eget hjärta, då kan vi se att dessa män, som anklagar kvinnan och anklagar Kristus, det är också vi själva, när vi dömer inte bara vår nästa utan också Gud.

Och vi ser att kvinnan, det är också var och en av oss som står inför Herren, erkänner våra synder och får erfara Guds gränslösa barmhärtighet.

"Inte heller jag dömer dig. Gå nu, och synda inte mer." Det står inte i evangeliet vad kvinnan gjorde efteråt. Men det ligger nära till hands att sammanlikna henne med kvinnan som tvättade Jesu fötter. När den kvinnan blev förlåten sina stora synder, då fick hon en liten aning om hur gränslöst Gud älskar henne. Och hennes kärlek till Kristus blev motsvarande stor. Kvinnan i dagens evangelium har inte bara blivit förlåten en synd. Hon har också blivit räddad från döden. Stor må hennes kärlek till Herren bli efter detta. För henne är Kristus den som har fört henne från döden till livet. Efteråt skulle Kristus antagligen kunna säga: Stor är hennes kärlek, ty hon har blivit förlåten en stor synd.

Kristus uppmanar oss flera gånger att följa hans exempel. I hans efterföljelse inbjuds vi att ta emot dem som syndar, med barmhärtighet, utan att döma dem. Då skall vi också ta emot oss själva, när vi syndar. Vi skall inte döma oss själva. Vi skall bara bekänna våra synder inför vår barmhärtige Fader, och be om hans förlåtelse. En förlåtelse som blir given i samma ögonblick. Gud dömer inte syndaren, utan synden: *"Gå nu, och synda inte mer"*, säger Jesus, vår Herre och Mästare, som har kommit för vår frälsning.

När Kyrkan ger oss dessa texter nu vid slutet av fastetiden, strax innan passionstiden, kan vi meditera i våra hjärtan över varför Guds Son har kommit till oss, han som *"inte vill syndarens död, utan att han skall vända om från sin väg och får leva"*. Då kan vi låta oss impregneras av vissheten om Guds obegränsade nåd. Då kan vi, redan nu, fyllas med Påskens, med uppståndelsens glädje.

Gud är oändlig kärlek, och bara kärlek. All kärlek kommer från Gud. När man vet detta, när man har erfart detta, då kan var och en säga som Paulus: *"Jag räknar allt som en förlust jämfört med det som är långt mera värt, kunskapen om min herre Jesus Kristus"*.

---

⁴ Joh 8:15.

Då kan apostelns beslut brinna också i oss: *"Jag vill lära känna Kristus och kraften från hans uppståndelse."* Gud, som har gett oss sin Son, är sannerligen kärlek, bara kärlek. Och Sonen är verkligen *"vägen, sanningen och livet"*.